

Főoldal> Jogszabályok és ítélkezési gyakorlat> A tagállamok joga

A tagállamok joga

Ciprus

Az alkotmány (Σύνταγμα) 1. §-a értelmében „Ciprus állam független és szuverén elnöki köztársaság”, amely a törvényesség, a hatalommegosztás (a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalom elkülönülése), a pártatlan igazságszolgáltatás, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának és védelmének elvein alapul. Az emberi jogokat és alapvető szabadságokat az alkotmány II. része védi, amely az Emberi Jogok Európai Egyezményét (EJEE) (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) (Ε.Σ.Α.Δ.) tükrözi, az alkotmány 35. §-a pedig kimondja, hogy „a Köztársaság törvényhozó, végrehajtó és bírói szervei – hatáskörük keretein belül – kötelesek biztosítani a jelen Rész rendelkezéseinek hatékony alkalmazását”. A törvényességet nemcsak az írott alkotmány és a jogszabályok védik, hanem az is, hogy a kormány köteles tiszteletben tartani a rá vonatkozó alkotmányos kereteket, és biztosítani a jogalkotó által elfogadott törvények alkotmányosságát, valamint az igazságszolgáltatás függetlenségét és pártatlanságát.

Jogforrások

1. Az Európai Unió joga

Ciprus 2004. május 1. óta az Európai Unió teljes és egyenlő jogú tagállama, és kiterjed rá az Európai Unió jogának hatálya. Az Európai Unió Bíróságának (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ítélkezési gyakorlata szerint a közösségi jog a hierarchiában a tagállamok nemzeti joga felett helyezkedik el, beleértve azok belső jogszabályait és alkotmányát egyaránt.

Az Európai Unió jogának a ciprusi alkotmánnyal szemben élvezett elsőbbségét maga a ciprusi alkotmány biztosítja, amelyet az ötödik alkotmánymódosításról szóló törvénnyel (Ο περί της Πέμπτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος) (2006. évi 127(I). sz. törvény) módosítottak, a közösségi jog alkotmánnyal szemben élvezett elsőbbségének egyértelmű rögzítése érdekében.

A Ciprusi Köztársaság nemzeti jogszabályait is összhangba hozta az Európai Unió jogával; ennek keretében számos jogszabályt fogadott el, és a nemzeti jog számos rendelkezését hatályon kívül helyezte vagy módosította, így – a fentiek szerint – az alkotmány rendelkezéseit is.

Ezért a Ciprusi Köztársaságban az a jogforrás, amely elsőbbséget élvez, az Európai Unió joga, ami magában foglalja a tagállamok által elfogadott szabályokat, vagyis az Európai Közösséget létrehozó szerződéseket azok jegyzőkönyveivel és mellékleteivel együtt (a későbbi kiegészítéseknek és módosításoknak megfelelően), valamint az Európai Unió intézményei által rendelet, irányelv vagy határozat formájában elfogadott szabályokat. Magában foglalja továbbá az EU és harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek által kötött nemzetközi egyezményeket, az általános és alapvető jogelveket, a nemzetközi szokásjogot, a nemzetközi közjog általános szabályait és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatát, amely szerint az alapvető emberi jogok – mint alapvető jogelvek – az európai vívmányok szerves részét képezik.

2. A Ciprusi Köztársaság alkotmánya

A Ciprusi Köztársaság alkotmányát 1960-ban, a Ciprusi Köztársaság kikiáltásakor fogadták el, és a 179. §-a értelmében a Ciprusi Köztársaság alaptörvénye. A Ciprusi Köztársaság Európai Unióhoz történt csatlakozása és a fenti 1. pontban hivatkozott alkotmánymódosítás óta az Európai Unió joga elsőbbséget élvez a belső alkotmányos renddel szemben, és az alkotmányban foglalt szabályoknak összhangban kell lenniük az Európai Unió jogával.

3. Nemzetközi egyezmények / szerződések / megállapodások

Az alkotmány 169. §-a úgy rendelkezik, hogy ha a Minisztertanács határozata alapján megkötött nemzetközi egyezményt, szerződést vagy megállapodást törvénnyel megerősítenek és a Hivatalos Közlönyben kihirdetnek, az ezt követően elsőbbséget élvez a többi nemzeti jogszabállyal szemben (kivéve az alkotmányt), és e jogszabályokkal való összeütközése esetén előbbi kell alkalmazni, feltéve, hogy a szóban forgó jogforrást a másik fél is hasonlóan alkalmazza.

4. Törvények

Az írott törvényeket a törvényhozó hatalmat gyakorló Képviselőház (Βουλή των Αντιπροσώπων) fogadja el, és azoknak az Európai Unió jogával és az alkotmánnyal is összhangban kell lenniük.

Az alkotmány 188. §-a kimondja, hogy a Ciprusi Köztársaságban jelenleg egyrészt azok a törvények alkalmazandók, amelyek e § értelmében a függetlenség kikiáltásának napján hatályban voltak (kivéve, ha az alkotmány értelmében alkalmazandó vagy az alkotmány alapján elfogadott törvény másként rendelkezett vagy rendelkezik), másrészt pedig a Képviselőház (Βουλή των Αντιπροσώπων) által a függetlenség kikiáltását követően elfogadott törvények.

5. Rendeletek

A rendeletek olyan jogszabályok, amelyeket a végrehajtó hatalom hoz a jogszabállyal ruházott hatáskörök alapján, és azoknak az Európai Unió jogával, az alkotmánnyal és a törvényekkel is összhangban kell lenniük.

A közigazgatásnak az egyes törvények alkalmazásához és végrehajtásához szükséges további jogszabályok (másodlagos jogi aktusok) elfogadására vonatkozó e hatáskörei szabályozói hatáskörök néven ismertek, és – noha Cipruson a törvényalkotás a Képviselőház hatáskörébe tartozik – ezek megengedésének oka az, hogy meghatározott különös, helyi érdekeltségű, műszaki jellegű vagy egyéb részletkérdések szabályozhatóak legyenek.

6. A Legfelsőbb Bíróság (Ανώτατο Δικαστήριο) ítélkezési gyakorlata

Cipruson az az elv érvényesül, hogy a Legfelsőbb Bíróság ítéletei valamennyi alacsonyabb szintű bíróságra kötelezőek. Ezért a Legfelsőbb Bíróság valamely jogszabályt értelmező ítélete jogforrásnak tekinthető.

7. Common law – a méltányosság elve

A common law (κοινοδικαίο) és a méltányosság elve (επιείκεια) is jogforrásnak minősül olyan esetekben, amelyekre más jogi előírás nincsen.

Jogszabály-típusok – leírás

Írott jog

A Ciprusi Köztársaság alkotmánya

A harmadik országokkal kötött, törvénnyel megerősített és a Hivatalos Közlönyben kihirdetett nemzetközi egyezmények/szerződések/megállapodások, amelyek elsőbbséget élveznek a többi nemzeti jogszabállyal szemben, feltéve, hogy a szóban forgó jogforrást a másik fél is hasonlóan alkalmazza.

Az alkotmány 188. §-a értelmében a függetlenség kikiáltásának napján hatályban volt törvények, kivéve, ha az alkotmány értelmében alkalmazandó vagy az alkotmány alapján elfogadott törvény másként rendelkezett vagy rendelkezik. A Képviselőház által a függetlenség kikiáltását követően elfogadott törvények. Szabályozó aktusok (Κανονιστικές Πράξεις) (rendeletek) (Κανονισμοί).

Íratlan jog

A Legfelsőbb Bíróság, valamint az Európai Unió Bíróságának és az Emberi Jogok Bíróságának ítélkezési gyakorlata.

A common law és a méltányosság elve, kivéve, ha az alkotmány értelmében alkalmazandó vagy az alkotmány alapján elfogadott törvény másként rendelkezett vagy rendelkezik.

Jogszabályi hierarchia

A Ciprusi Köztársaság Európai Unióhoz történt csatlakozása óta a jogszabályi hierarchia a Ciprusi Köztársaságban az alábbi:

AZ EURÓPAI UNIÓ JOGA

A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA

NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK/SZERZŐDÉSEK/MEGÁLLAPODÁSOK

TÖRVÉNYEK

RENDELETEK

A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG ÍTÉLKEZÉSI GYAKORLATA

A COMMON LAW ÉS A MÉLTÁNYOSSÁG ELVE

Cipruson a common law és a méltányosság elve is jogforrásnak minősül és alkalmazandó olyan esetekben, amikor az adott kérdésre nem vonatkozik más jogi előírás/intézményi keret.

A jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények

A Ciprusi Köztársaság alkotmánya egyértelműen elkülöníti egymástól a három hatalmi ágat. A végrehajtó hatalmat az elnök, az alelnök és a Minisztertanács gyakorolja, a bírói hatalmat a Köztársaság bíróságai, a törvényhozó hatalmat pedig a Képviselőház, amely a Köztársaság legfőbb jogalkotó szerve. Noha a Képviselőház a legfőbb jogalkotó szerv, a végrehajtó hatalom is elfogadhat olyan jogszabályokat, amelyek a törvények alkalmazásához és az alkalmazásuk során felmerülő számos eset szabályozásához szükségesek. A közigazgatásnak a törvények alkalmazásához és végrehajtásához szükséges további jogszabályok elfogadására vonatkozó e hatáskörei szabályozói hatáskörökként ismertek.

Döntéshozatali eljárás

A törvényalkotási folyamat a törvényjavaslat vagy a törvényjavaslat tervezetének benyújtásával kezdődik. Törvényjavaslat tervezetének benyújtására a képviselők, törvényjavaslat benyújtására pedig a miniszterek jogosultak. A Képviselőházhoz benyújtott valamennyi törvényjavaslatot és -tervezetet először az illetékes parlamenti bizottságban, majd a plenáris ülésen vitatnak meg.

A Képviselőház a törvényeket és határozatokat a jelenlévő és szavazatot leadó képviselők egyszerű többségével fogadja el, és azokat elfogadásuk után megküldi a köztársasági elnöknek, aki azt a Köztársaság Hivatalos Közlönyében történő kihirdetés útján kibocsátja, vagy megfontolásra visszaküldi a Képviselőháznak. Utóbbi esetben, ha a Képviselőház ragaszkodik döntéséhez, akkor az elnök köteles a szóban forgó törvényt kibocsátani, kivéve, ha él az alkotmányossági vétőjogával; ez esetben a törvényt a Legfelsőbb Bíróság elé utalja annak érdekében, hogy ez utóbbi döntsön arról, a törvény megfelel-e az alkotmánynak, illetve az Európai Unió jogának, vagy sem. Ha a Bíróság álláspontja szerint megfelel, akkor a törvényt haladéktalanul kihirdetik, ha pedig nem, akkor a kihirdetés elmarad.

A törvények a Köztársasági Hivatalos Közlönyben történő közzététel napján vagy a törvényben meghatározott napon lépnek hatályba, és másik törvénnyel vagy – bizonyos körülmények fennállása esetén – hallgatólagosan helyezhetők hatályon kívül.

Jogi adatbázisok

A Ciprusi Köztársaságban a következő jogi adatbázisok érhetők el:

CYLAW

CIPRUSI JOGI PORTÁL (ΝΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

Ingyenes-e az adatbázisokhoz való hozzáférés?

A CYLAW-hoz való hozzáférés ingyenes. A CIPRUSI JOGI PORTÁL csak az előfizetők számára elérhető.

Rövid leírás

1. CYLAW

A CyLaw-t 2002 januárjában, az egyes államok jogához történő ingyenes hozzáférés biztosítását célzó nemzetközi mozgalom keretében, nonprofit adatbázisként hozták létre annak érdekében, hogy a ciprusi jog forrásairól ingyenes és független jogi tájékoztatást, illetve e jogforrásokhoz ingyenes hozzáférést biztosítson. A CyLaw adatbázisai tartalmazzák a Legfelsőbb Bíróság és a másodfokú családjogi bíróság 1997 óta meghozott ítéleteit, a polgári eljárási szabályokat, továbbá számos jogi témájú cikket és írást.

A CyLaw adatbázisában szereplő ítéleteket a Legfelsőbb Bíróság elektronikus formában tartja nyilván. Az ítéletek benne szereplő szövegei a Legfelsőbb Bíróság által kihirdetett pontos szövegek, mindenféle módosítás vagy javítás nélkül.

2. Ciprusi Jogi Portál

A Ciprusi Jogi Portál egyszerű hozzáférést biztosít többek között a hírekhez, a jogi kérdésekben érintett személyek azonnali érdeklődésére számot tartó szövegekhez és cikkekhez, valamint egy előfizetők számára elérhető jogi adatbázishoz, amely a Ciprusi Köztársaság „Jogalkotás” (‘Νομοθεσία’) és „Ítélezési gyakorlat” (‘Νομολογία’) elnevezésű adatbázisait tartalmazza.

A Törvénytár (Ευρετήριο των Νόμων) az összes hatályos és hatályon kívül helyezett törvényt, valamint az összes kapcsolódó rendeletet tartalmazza. Ezeket a nyilvántartásokat a Hivatalos Közlöny megjelenésekor folyamatosan frissítik.

A Bírósági Határozatok Tárában (Ευρετήριο της Νομολογίας) bármely határozat szövegét ki lehet keresni, különböző keresési feltételek alapján.

Kapcsolódó linkek

Jogi Hivatal

Legfelsőbb Bíróság

Képviselőház (Βουλή των Αντιπροσώπων)

Utolsó frissítés: 11/03/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.